

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ ΠΑΣΟΚ – ΚΙΝΗΜΑ ΑΛΛΑΓΗΣ

Αθήνα, 18 Ιουνίου 2026

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς την Υπουργό Πολιτισμού

Θέμα: Η βυζαντινή κινστέρνα των Αγίων Αποστόλων στη Θεσσαλονίκη παραμένει άγνωστη και μη επισκέψιμη παρά τη μοναδική ιστορική της αξία

Η Θεσσαλονίκη, μία από τις σημαντικότερες βυζαντινές πόλεις της Μεσογείου και κατεξοχήν φορέας της βυζαντινής πολιτιστικής κληρονομιάς, εξακολουθεί να κρύβει μνημεία εξαιρετικής ιστορικής, αρχαιολογικής και τεχνολογικής αξίας, τα οποία παραμένουν ουσιαστικά άγνωστα στο ευρύ κοινό. Ένα από αυτά είναι η βυζαντινή κινστέρνα των Αγίων Αποστόλων, ένα σπάνιο και εξαιρετικά σημαντικό τεχνικό έργο των αρχών του 14ου αιώνα (1310–1314), το οποίο αποτελεί ζωντανή μαρτυρία της προηγμένης υδραυλικής τεχνογνωσίας της ύστερης βυζαντινής περιόδου.

Η κινστέρνα δεν αποτελεί απλώς μία υπόγεια δεξαμενή νερού. Συνιστά ένα μοναδικό τεκμήριο της καθημερινής ζωής, της οργάνωσης και της λειτουργίας της βυζαντινής Θεσσαλονίκης, αποτυπώνοντας τον τρόπο με τον οποίο μια μεγάλη μητρόπολη εξασφάλιζε την ύδρευση των κατοίκων της. Ως αναπόσπαστο τμήμα του υδρευτικού δικτύου της πόλης, εξυπηρετούσε τη Μονή των Αγίων Αποστόλων, τις χαμηλότερες συνοικίες του ιστορικού κέντρου και το λιμάνι, συμβάλλοντας καθοριστικά στη δημόσια υγεία, την οικονομική δραστηριότητα και τη βιωσιμότητα της πόλης.

Με εμβαδόν περίπου 135 τ.μ. και χωρητικότητα που υπερβαίνει τα 750 κυβικά μέτρα νερού, η κινστέρνα αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα σωζόμενα δείγματα βυζαντινής υδροδοτικής υποδομής στη Θεσσαλονίκη. Στο εσωτερικό της διασώζονται τρία ζεύγη κίωνων που διαμορφώνουν τέσσερα επιμέρους τμήματα, συνδεδεμένα με τόξα, ενώ ιδιαίτερο αρχαιολογικό ενδιαφέρον παρουσιάζει η χρήση «σπολίων», δηλαδή επαναχρησιμοποιημένων αρχιτεκτονικών μελών από κτίρια της ύστερης αρχαιότητας. Η κατασκευή της αναδεικνύει τη συνέχεια της ιστορίας της Θεσσαλονίκης από την ύστερη αρχαιότητα έως τα παλαιολόγια χρόνια και αποτελεί μοναδικό πεδίο μελέτης για τη βυζαντινή μηχανική, την αρχιτεκτονική και τη διαχείριση των υδάτινων πόρων.

Η σημασία του μνημείου καθίσταται ακόμη μεγαλύτερη λόγω της άμεσης σύνδεσής του με το μοναστηριακό συγκρότημα των Αγίων Αποστόλων, ενός από τα σημαντικότερα βυζαντινά μνημεία της χώρας και μνημείου παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς της UNESCO. Η κινστέρνα αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα ενός μνημειακού συνόλου διεθνούς ακτινοβολίας, ενώ

ταυτόχρονα διασώζει μία λιγότερο γνωστή αλλά εξίσου σημαντική διάσταση της βυζαντινής κληρονομιάς: την τεχνολογία, τις υποδομές και την οργάνωση της αστικής ζωής.

Παρά τη μοναδική αυτή αξία, η κινστέρνα παραμένει μέχρι σήμερα ουσιαστικά αθέατη και μη επισκέψιμη για το ευρύ κοινό, καθώς η πρόσβαση σε αυτήν επιτρέπεται μόνο κατόπιν ειδικής άδειας. Η κατάσταση αυτή στερεί από τη Θεσσαλονίκη τη δυνατότητα να αναδείξει ένα μνημείο διεθνούς ενδιαφέροντος, το οποίο θα μπορούσε να αποτελέσει σημείο αναφοράς για την ιστορία της πόλης, την εκπαιδευτική κοινότητα, την επιστημονική έρευνα και τον πολιτιστικό τουρισμό.

Η ανάδειξη και η ασφαλής επισκεψιμότητα της κινστέρνας θα μπορούσαν να ενισχύσουν ουσιαστικά την πολιτιστική ταυτότητα της Θεσσαλονίκης, να εμπλουτίσουν το δίκτυο των επισκέψιμων βυζαντινών μνημείων της πόλης και να προσφέρουν στους πολίτες και τους επισκέπτες τη δυνατότητα γνωριμίας με ένα μοναδικό μνημείο της υδροδοτικής ιστορίας και της τεχνολογικής εξέλιξης του βυζαντινού κόσμου.

Λεδομένου ότι:

- η κινστέρνα των Αγίων Αποστόλων αποτελεί σπάνιο και εξαιρετικά σημαντικό μνημείο της βυζαντινής υδραυλικής τεχνολογίας,
- συνδέεται άμεσα με το μνημειακό σύνολο των Αγίων Αποστόλων, το οποίο περιλαμβάνεται στον Κατάλογο Παγκόσμιας Κληρονομιάς της UNESCO,
- διαθέτει ιδιαίτερη ιστορική, αρχαιολογική, εκπαιδευτική και τουριστική αξία και συνιστά μοναδικό τεκμήριο της υδροδοτικής ιστορίας της Θεσσαλονίκης,
- παραμένει μέχρι σήμερα μη επισκέψιμη και ουσιαστικά άγνωστη στο ευρύ κοινό,

Ερωτάται η αρμόδια Υπουργός:

1. Ποια είναι η σημερινή κατάσταση διατήρησης, προστασίας και συντήρησης της βυζαντινής κινστέρνας των Αγίων Αποστόλων στη Θεσσαλονίκη;
2. Έχουν εκπονηθεί ή προγραμματίζονται μελέτες για την αποκατάσταση, ανάδειξη και αξιοποίηση του μνημείου;
3. Αν όχι, υπάρχει πρόβλεψη χρηματοδότησης μέσω εθνικών ή ευρωπαϊκών πόρων για έργα ανάδειξης, προστασίας και αξιοποίησης της κινστέρνας;
4. Προτίθεται το Υπουργείο Πολιτισμού να προχωρήσει στις απαραίτητες παρεμβάσεις ώστε να καταστεί το μνημείο ασφαλώς και συστηματικά επισκέψιμο για πολίτες, μαθητές, ερευνητές και επισκέπτες της πόλης;

Ο Ερωτών Βουλευτής

Παπάς Πέτρος